

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра зарубіжної літератури

Силабус навчальної дисципліни

Інтермедіальний дискурс художнього тексту : література і театр

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Спеціалізація:	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Освітньо-професійні програми:	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Семестр рік навчання:	2 1
Статус дисципліни:	Вибіркова дисципліна
Обсяг:	Очна форма навчання: 3 кредити, 90 год, з яких: 16 год лекцій, 14 год практичних занять Заочна форма навчання: 3 кредити, 90 год, з яких: 10 год лекцій, 4 год практичних занять
Мова викладання:	українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Войтенко Леся Іванівна, професор кафедри зарубіжної літератури
Контактна інформація:	lesyavoytenko1@gmail.com
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, кафедра зарубіжної літератури (ауд. 108)

Консультації:	За затвердженим графіком
Передреквізити:	«Історія зарубіжної літератури»
Постреквізити:	«Сучасна література», педагогічна практика, курсова робота
Мета навчальної дисципліни:	ознайомити здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти із сучасними тенденціями розвитку синтетичних форм мистецтва і з методами їх аналізу у просторі інтердисциплінарності; передбачається осмислення проблем міжвидової компаративістики, способів порівняння різних видів мистецтва. Теоретичне підґрунтя курсу засноване на сучасній методології вивчення міжвидової компаративістики, роз'яснення новітніх понять і термінів, які використовуються у порівняльному літературознавстві і мистецтвознавстві.
Завдання навчальної дисципліни:	оволодіння здобувачами вищої освіти основами історії та теорії порівняльного літературознавства (компаративістики); з'ясування специфічних ознак міжвидової компаративістики, формування у студентів умінь аналізу близьких за тематикою творів, здійснених у різних видах мистецтва.
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: – основи теоретичної бази та термінологічний апарат навчальної дисципліни; – історію формування та існування компаративістики (й міжвидової компаративістики) у межах загального літературознавства; – експресивні, емоційні, логічні засоби відображення творів мистецтва; – основні напрями сучасного літературознавства у просторі порівняльного літературознавства (компаративістики); – базові методології міжвидових порівнянь на основі кількох видів мистецтва; вміти: – осмислювати літературу, мистецтво як полісистему, розуміти еволюційний шлях їх розвитку; – аналізувати художні витвори мистецтва у загальнокультурному і порівняльно-історичному просторі; – виявити знання основних теоретичних понять та положень у галузі міжвидової компаративістики, вільно оперувати спеціальною літературознавчою та мистецтвознавчою термінологією; – демонструвати навички порівняльного аналізу літературних та інших мистецьких творів різних авторів; – застосовувати ефективні методи дослідження у межах порівняльного літературознавства і міжвидової компаративістики для вирішення професійних завдань.

Зміст дисципліни: навчальної	Тема 1. Вступ. Генеза та основні засади мистецтва. Мистецтво як форма суспільної свідомості та підсвідомого та засіб естетичного освоєння дійсності. Характерні ознаки художньо-естетичної свідомості. «Техне», «майстерність», «мастацтво»: різні підходи в розмежуваннях мистецького та кореляція понять. Генеза (походження) мистецтва. Від синкретизму до сецесії (змішування): філософські засади синтезу. Тема 2. Художньо-концептуальні основи синтезу мистецтв. Різноаспектні параметри класифікації видів мистецтва. «Поетика» Арістотеля. Іван Франко про порівняльне вивчення літератури з іншими видами мистецтва: музика і малярство. Морфологічна класифікація мистецтв М. Кагана. Знаковий характер мистецтва. Поняття семіосфери. «Світ як Текст»: концепція семіосфери Ю. Лотмана як особливої сфери тлумачення семіотики простору культури, літератури та мистецтва. Взаємозв'язок літератури і візуальних мистецтв (живопису, скульптури) в дослідженнях ХХ ст. (М. Бахтін та ін.). Моделі інтермедіальності О. Ханзен-Льове. Тема 3. Художній феномен інтермедіальності. Генеза та природа інтер- медіальності в сучасному науковому просторі. Інтермедійність та інтерсемі- отичність у міжмистецькій комунікації: історичний та теоретичний аспекти вивчення. Два основні підходи до тлумачення інтермедіаль- ності: формальний та струк- туральний (І. Шрьотер, У. Вайсштайн, В.Вольф, О. Вальцель, С. Шер, А. Гір та ін Тема 4. Інтермедіальний аналіз художнього тексту. Інтермедіальність як теорія і метод аналізу в системі дослідження тексту твору. Способи кодування і перекодування типів мистецтв у художній практиці аналізу. Синтез мистецтв і структура літературного твору: проблеми жанру, стилю (теоретичний аспект питання, що вивчається в старших класах середньої школи). Інтермедіальні маркери в тексті з поліхудожньою структурою, функціональні можливості інтермедіальності у творенні образу світу, авторської картини світу та рецепції читача. Тема 5. Синтез мистецтв як явище модернізму. Синтез мистецтв як вияв модерністського дискурсу. Символізм в літературі та інших видах мистецтва: приклади художньої апробації Експресіонізм в літературі та інших видах мистецтва: приклади художньої апробації. Імпресіонізм як модерний напрям в мистецтві і літературі. Філософсько-естетичні засади імпресіонізму, специфіка образотворення в імпресіоністичних творах (за творами, які вивчаються в курсі зарубіжної літератури у виші). Тема 6. Світ театру в літературі: візуалізація слова Місце української драматургії в сучасних репертуарах театрів. Еволюція запитів публіки. Буття театру в художньому світі українських письменників (на прикладі 2-3-х прозових творів). Проблема комунікації драматурга і режисера.
--	---

	Тема 7.Світ кіно в літературі та театрі: сучасні технології та мистецтво Українське поетичне кіно: історія феномену, здобутки, літературна основа.Кіносценарій та його майстри в українському кіно. Кіноповість як синтетичний жанр. Типологія та історія екранізації літературного твору: український досвід. Проблема «посередника» й «відриву комунікації» в порівняльному літературознавстві. Інтегративний переклад з однієї мистецької мови на іншу. «Діалог мистецтв» в сучасному художньому просторі: вдалі та невдалі форми існування інтегрованих об'єктів мистецтва. Тема 8. Суміжні жанри літератури і театру та кіно: кінодраматургія, кіноповість, сценарій. Кіносценарій як літературний твір. Різновиди кіносценаріїв: агітфільм, сатирична мініатюра, психологічна драма, кіноепопея. Естетика екранізації. Принципи кінематографізму в літературі. Архітектурний код у літературі. Підсумки лекційної частини спецкурсу.
Методи навчання:	Словесні: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій. Наочні: ілюстрація (мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень. Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, виконання самостійних завдань, робота з джерелами художньої, наукової літератури та мас-медійними джерелами.
Рекомендована література:	Основна 1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / [пер. з англ.]. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с. 2. Безпечний І. Теорія літератури. – К.: Смолоскип, 2009. – 388 с. 3. Вислоух С. Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв / С. Вислоух // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ століття / упор. Б. Бакули; за заг. ред. В. Моренця; пер. з польськ. С. Яковенка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 309–321. 4. Генералюк Л. Взаємодія літератури і мистецтва. Начерк теорії словесно- візуальних інтеракцій / Леся Генералюк // Studia methodologica. – Випуск 29. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В.Гнатюка. – С. 81–89. 5. Іванишин В. П. Нариси з теорії літератури: Навч. посібник / В. П. Іванишин. – К.: Академія, 2010. – 253 с. – (Серія Альма-матер) 6. Маценка С. Метамистецтво : словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. - Львів: Апріорі, 2017. - 120 с. 7. Мочернюк Н. Поза контекстом : Інтермедіальні стратегії літературної творчості українських письменників-художників міжвоєнної : монографія. - Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. - 392 с. 8. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь

	компаративістики // Наливайко Д. Літературна теорія і компаративістика. – К., 2006. 9. Насенко М. Інтермедіальність як методологія. Філологічні семінари. 2016. Вип. 19: Інтермедіальність: теорія і практика. С. 6-15. 10. Савчук Г. О. «Інтермедіальність» як категорія літературознавства й медіології. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна</i>. Серія "Філологія". 2019. №81. С. 15-18. URL: 11. Циховська Е. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності. <i>Слово і час</i>. 2014. №11. С. 49-58. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/15270/3 Додаткова 1. Бровко О. О. <i>Основи компаративістики</i> [навчально-методичний посібник]. Луганськ, 2012. 216 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5523/1/O_Brovko_POSIBN_YK_GL.pdf 2. Будний В., Ільницький М. Компаративістика на міждисциплінарному перехресті. <i>Порівняльне літературознавство</i> [навч. посібник]. Київ, 2008. С. 279-282. 3. Маценка С. П. Методологічні проблеми міжмистецького порівняння. <i>Султанівські читання: зб. статей</i>. Івано-Франківськ, 2016. № 5. С. 7–19. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/10035?locale=uk
Оцінювання:	У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): Відвідування занять Регуляція пропусків	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf).
Дедлайни та перескладання	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання іспитів відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/p_oloz-org-kontrol_2022.pdf)

<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennyaantiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))
<i>Використання комп'ютерів/телефонів на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту або Viber. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.